

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Tisza — a választások után.

(r. o.) Kibékült a főpapokkal, sőt ezek egynemelyike — a hosszas és hangzatos szövegekben éppen nem szegény csata után — pázsírt levelet bocsátott ki az ő érdekében: alkudozott a románokkal, százközzel és »rendbejött» a horvátokkal; úgy viselte magát, hogy a Rothschildek olajos koraója csöppent a közelgő választások szerencse-kérdésére is; oly szerencsés ő, hogy az ellenzéken vannak, a kik őt egyben-másban őt támogatják s hogy az ellenzék tagjai egymással való torzalkodással kedvetlenítik el a pártbíveket; felbuzgatta az ipolysági hallatlan visszaélések eltűrésével a kormány közegeit hatalommal való visszaélésekre és vesztegetésre; beadta a derekát az iparosok mozgalmának a rőpiratokban és lapokban megindította a hazugságok és rágalmak egész özönét... és mikor ily szépen elkészült a választásokra, akkor végre megmondta Tisza Kálmán, mikor lesznek a képviselőválasztások!...

Körülbelül második felében julius havának, a nagy mezei munka előtt és ezután kész lesz azoknak névsora, akik az 1884-től 1887-ig tartó országgyűlés alatt képviselnek... valamit: lehet, hogy a nemzetet, lehet, hogy ismét csak azokat az érdekeket, a melyek fűződnek a Tisza-kormányhoz; ha neki lesz többsége, akkor a jövő országgyűlés nevezetes lesz arról, hogy megújítván az Ausztriával való vámszerződést és így feladván közgazdasági viszonyaink rendezésének egyetlen képzelhető alapját: előidézni az állam-össződést ezen a réven aztán pénzügyeink rendezését majd átveszi a Jókai Mór szerinti »tágabb hazánk» az a drágalatos osztrák-monarchia s mi megszűntünk államnak lenni. Egy Tisza Kálmánnak kedvező választás továbbá nevezetes lehet a küszöbön álló annexionról és ezzel arról, hogy megvalósítja azt a bécsi álmot, melynek délibábjá kellemsen foglalja össze egy némely bécsi látnok mulattatására Horvátországot, Dalmáciát, Fiumét, Boszniát és Hercegovinát, bennünket pedig szépen oda dob a szövetségi állam, vagyis a sokat emlegetett federalizmus törekvéseinek, melynek keretében — megszaporodott szláv elemek mellett — lennénk oly tartomány, mint a többi osztrák provincia. Ha azonban a két ellenzék találma egy pontot, a melyről együttes erővel támadnánk s a melyet feltalálva, minden kormány-erőszak daczára is megvonnók Magyarországnak azt az egyetlenegy emberét, a ki egy miniszteri tárczáért vállalkozhatott hazájának a megrottására: akkor hazánk ügyeinek élére oly párt állana, a mely erőlyesen követelné és ha alkotmányosságunk csakugyan nem hazugság és ámitás, ki is vívna mindazt, a mi Magyarországnak a végbukástól való megmentésére szükséges. Es így valóban jó lenne, ha minden szavazó polgára e hazának erősen számot vetne lelkiismeretével, mielőtt szavazatát bedobná a választási urnába, mert Tiszáknak kormányon maradása a haza végveszélyét, bukása pedig megmentését idézné elő. Nem tekintve azt, hogy a hazánkban uralkodó testvér és fajgyűlölet, erkölcsi romlás tésztét, mintegy varázsütésre véget érne azon pillanatban, a melyben — a képviselőválasztásoknak még befeljezte előtt — megtudtuk, hogy Tiszáék egy, két, három vagy több szavazattal kisebbségben vannak.

Nem tudom, győzünk-e. Bevallom, hogy nem tudom, mert a mostani komor és csüggesztő napokban nem vagyok képes kiszámítani, hogy ha egyik oldalra vetem mindazt az erőszakot, önérdéket és szennyest közt, melyet a kormánypárt hoz mozgásba fennmaradásának érdekében, a másikba pedig a tiszta, valódi hazaszeretetét: kétes, merre bille na mérleg. Anynyi tény, hogy a közelgő választás nem egyéb, mint a Jókai-féle nevezetes »tágabb

haza» küzdelme a régi jó, bár szűk — bennünket mégis 1000 éven át kielégített, szeretett egyetlen magyar haza ellen.

Hogy választások után mit fog Tisza Kálmán tenni, az az egy nem szenved kétséget. Ha győz, folytatja megkezdett munkáját. Folytatnia kell, mert tudja, hogy Bécsben rögtön elejtik, a mint nem képes többé licitálni a maga fejére. Folytatnia egész az abszolutizmusig. Ha megbukik, akkor megkezdí a maga »politikai szilenciumát», vagy pedig tesz egy olyan lépést, a melyre — úgy látszik — gondolt már akkor, a midőn régi elveit szegre a kaszto tta. Tessék visszaemlékezni: csak szegre a kaszto tta, hogy ha kormányozásának kísérlete meghiusulna, újra első lehetőség venni. Es akkor a választások után beáll vértanunak, bűneit szándékosan Magdolnának és — mint már most teszi az aggodó kormánypártista sajtó — »kijárja karjait» maga is és beajánlikok szépen... függetlenségi pártvezérnek.

Csak hogy akármilyen nagy a mi hitünk, a nemzet bajosan ül fel harmadszor is a politikai kozáknak!

— Országgyűlés. A képviselőház tegnapi ülésében két vasuti javaslattal foglalkozott. Az első a győr-sopron ebfenfurti vasutara vonatkozó volt mely Lukács Béla előadó rövid indokoló beszéde után úgy általánosságban, mint részleteiben vita nélkül és változatlanul elfogadtattott. A második a mostár-metkovicsi vasut kiépítéséről szóló javaslat volt, mely felett már hosszabb vita fejlett ki. Hegedűs Sándor előadó indokoló beszédben ajánlta a javaslatot; Madarász József ez alkalomból is kikelt a bosnyák occupatio ellen s ez alapon nem fogadja el a javaslatot. — Helfy azt tartja, hogy mégis csak veszteség a magyar kincstárra nézve, mert a pénznek nincs szőre; azt sem hiszi, hogy e kamatokat ama vasut behozza; a javaslatot nem fogadja el s azt a kérdést intézi Tisza Kálmánhoz, hogy mit akar a kormány Bosznia-Hercegovinával? Mire a miniszterelnök azt feleli, hogy a kormány az szándéka, ezentul is a berlini szerződésben foglalt mandatumnak megfelelőleg eljárni az occupált tartományokat illetőleg (!) Herman Otto tudja, mit akar a kormány; a n n e x i ó t s ezért sem fogadja el a javaslatot. Apponyi Albert gróf helyeselve Helfy és Herman felszólalásait, szintén a javaslat elvetése mellett nyilatkozik. — Még Tisza Kálmán tett némely helyreigazításokat Herman és Apponyi ellenében, mire a függ. párt által kért névszerinti szavazás következett, melynek eredménye az, hogy a javaslat mellett 130, ellene 73 képviselő szavazott s így az 57 többséggel elfogadtattott. A részleteknél nem volt vita. Ezzel az ülés véget ért. Holnap az ipartörvényjavaslat tárgyalatik.

— A szerb választók Budapestre ő se-hívott országos értekezletüket megtartották. Az ülésen Maximovits országgyűlési képviselő elnökölt. Mintegy 50—60 választó volt jelen az ország különböző vidékeiről. Különösen nagy számmal voltak köztük ügyvédek, orvosok és földbirtokosok. Az értekezlet hosszas és heves viták után elfogadta a program-tervezetet, mely szőszerinti szövegében így hangzik: Magyarország összes vidékeiről egybegyűlt szerb választók Budapestben 1884. év márcz. 24. és 25-ik napjain tartott értekezletén a jövő országgyűlési választásokra vonatkozólag a következő programban állapodtak meg: 1. A szerbek az 1867. évi XII. tczikben letett közjogi alapon állva, a hazafias érülettől a hatva mint alkotmányos állampolgárok a haza többi polgáraival együttesen a korszerű liberális elvek szerint arra fognak törekedni, hogy a magyar állam minden tekintetben fejlődék és erősödjék, hogy ez által a közjólét elérésék. 2. Törekedni fognak a nemzetiségek egyenjogúsításáról szóló 1868. évi XLIV. tczikk szigorú végrehajtására. 3. Követelni fogják a szerbeknek biztosított és az 1868. IX. tczikben törvényesített nemzeti és egyházi autonómia teljes élvezetét. 4. E kereten belül követelni fogják a nemzeti és egyházi autonómia jogain ejtett sérelmek orrosolását. E határozatok javaslat alakjában jóváhagyás végett a szerb választók nagygyűlése elé fognak terjesztetni. E gyűlés Nagy-Kikindán fog megá tartatni.

„A közjogi alap bukása.”
Simonyi Lajos Tisza Kálmánról.
Miként bánt el Tisza miniszterelnök a lelkeire bízott nemzeti ügygel: azt nem én,

hanem Simonyi Lajos b. volt kereskedelmi miniszter jellemezhetné legjobban. Simonyi tudja legjobban, mert ő együtt vezette Tiszával a gazdasági alkudozásokat, hogy ez a miniszterelnök nem hazafi, nem államférfi, nem is ember volt, midőn a nemzet jogos követeléseit egyenkint áruba bocsátotta. Ez a Tisza egy politikai szörnyetegnek tnt fel kollegája előtt. Eleinte úgy látszott Simonyinak, mintha Tisza opponálna Ausztriának. De rövid időn levelette alárczát. A miniszterelnök előre megállapodott a kereskedelmi miniszterrel az iránt, hogy mit fognak követelni az osztr. kormánytól.

Elmennek mindketten a közös miniszteri tanácskozásra. Tisza feláll s az osztrák kormány álláspontjához »közledeve, egészen máskép nyilatkozik, mint a miben kollegájával együtt szilárdan megállapodott. A kereskedelmi miniszter arca lángbörorult, nem tudta, mi történik körülte. Simonyi csak szemre-hányást tett Tiszának ezen érhetetlen eljárása miatt; és ismét határozottan megállapodtak, hogy a jövő konferencián nem fognak egy hajszálát sem engedni. Elmennek a közös miniszteri tanácsba. Tisza feláll s az osztrák követeléseket, daczára a Simonyival végzeteknek, ismét legyezgeti és enged Ausztriának. Simonyi e perfidian felhaborodva, keserűn kitor Tisza ellen.

Tisza azt mondta Simonyinak: „Már hiába opponálsz! El van intézve.” A miniszterelnök nem csak saját meggyőződését, namcsak a nemzet ügyet, hanem saját kollegáját is elárulta. A miniszterelnök a kereskedelmi minisztert rászédve, kéz alatt alatomosan elintézte a gyalázatos alkut Bécsesél.

Es Simonyi látván, hogy kikkel van dolga: letette tárczáját s megtartotta becsületét. Tisza elvesztett mindent, nem a becsületen, hanem a miniszteri tárczán kívül.

Tisza és az orsz. kiállítás.

Az 1885-ki országos kiállításba a Tiszakormány kezdetben semmi áron nem akart beleegyezni. A miniszterelnök félt, hogy e mozgalom a bécsi alkus a közös vámtérület elleni nagy országos izgatassá nöheti ki magát. A kiállításon könnyen kiderülhet, hogy hazánkban az iparnak minden természeti és társadalmi előfeltétele megvan: csak a politikai előfeltétel, a gazdasági függetlenségünk hiányzik. Magyarország egy pár évized alatt hatalmas iparos állammá fejlődhetnek az önálló vámtérület alapján, böles es hazafias kormányzat alatt. Tiszajezzen igazság napfényre jövetelétől tartott: ezért nem akart a kiállításba beleegyezni. S e nemzeti ügy csak akkor nyerte meg a miniszterelnök magas jóváhagyását, mikor ő exzellenccziája meggyőződött arról, hogy a kiállításban a magyar ipar a lehető legnagyobb diszben fog lépni a világ előtt. Az ünnepi közsztem el fogja ragadni a nemzetet s a kormány bebizonyíthatja, hogy: ime! mily értelmes, mily megkaod a magyar ipar a közös vámtérületben. Es önálló vámtérület hívei csak igazán forradalmárok; mert a kiállítás mutatja, hogy a mi iparunk az osztrák ipar mellett is pompásabb fejlődhetik. A Tisza-kormány tehát meg akarja fordítani a dolgot: ő az 1885-ki kiállítással a közös vámtérület s az 1878-diki bécsi egység mellett szándékozik izgatni, ha t. i. addig meg oem bukik — nem a kiállítás, hanem a Tiszaminiszterium. De a miniszterelnök e számításában is csalódni fog. Az 1885-ki kiállítás a külön vámtérület szükségének ellenállhatatlan bizonyítéka lesz még akkor is, ha e fenyves gazdasági ünneplégy sikerül egy finom szerszámokat készítő eróművi műhelyt Ausztriából ide áttelepítünk; mert ily gyár vagy műhely egyetlenegy sem létezik a közös vámtérület azon nyomorult részén, melyet Magyarország ak hivnak!

A nemzet s iparosaink legyének elkészülve arra, hogy a Tisza-kormány hamis statisztikai adataiból, a 85-ki országos kiállításból, az állami kedvezményeken tendő »ad hoc» gyárakból, az »Adria» hajóból igazolványt fog gyártani az 1878-diki bécsi alkudics öitésére es fentartására. Miután a kormány azon kortes javaslatával, melylyel rongyokban járó nemzeti iparunkat jól meg se foltozhatjuk, — szinten nem czéloz egyebet, mint betömi vele az ehezó iparos osztály száját, hogy nemulva hallgasson, midőn itt az idő önálló vámtérület követelésére es kivívására.

A »megbízható» miniszter.
Vereségünk főoka azon történeti tény, hogy Tisza Kálmán, mint a közös vámtérület föltétlen renegát híve lépett híve a miniszterumba. Mikor belügyminiszternek s miniszterelnöknek kinevezték, a bécsi hatalmak közül senki nem mondta hősünknek: »Kedves Tisza! megteesszük önt miniszterünknek, de

esküdjük meg ön s adja becsületszavát, hogy az önálló vámtérületet s az önálló bankot soha nem fogja követelni.»

Tisza miniszter minden bécsi felszólítás vagy kikötés nélkül, saját kezdeményéből fogadta el az álláspontot, a melyen Il. József is állott, hogy az összbirodalom érdekei nem engedik meg Magyarországot gazdasági önállásat. Arra nem volt szükség, hogy Bécs menjen ő előre ily parancs-al: Tisza maga ment Bécs elé ily miniszteri nézetel; mert tudta jól, hogy Ausztriának kedves dolgot cselekszik s Bécs határozott akaratával találkozik. Mint miniszterelnök, ő maga tanácsolta a királynak, hogy a közös vámtérületet a birodalmi egység érdekében csakugyan fenn kell tartani. A mit az ellenzék vezér nem akart belátni: azt belátta a miniszterelnök, azon régi törvénnyel fogva, hogy a kinek az egy miniszterséget ad, megfelelő eszt is ad hozzá.

A mely pillanatban Tisza bevallotta, hogy ő a közös vámtérület föltétlen híve: udvari körökben azonnal híre terjedt, hogy Tisza belügyi dolgokban egészen megbízható miniszter.

S ezután mindenki nagyon természetesen fogja találni, hogy Tisza Kálmán felülről nem bukhatik mindaddig, míg azon titkos misszióját nem teljesítette, hogy az 1878-ki vámszerződési szerződés 1886 végén fel ne mondassék s továbbra is érvényben maradjon! **Rothschild.**

A Rothschild czég bécsi s budapesti agyónkei, kik a magyar államjavakra spekulálnak, összeköttesben az osztrák bank, vasút, ipar és dunagőzhajózási körökkel, melyek a monarchia gazdasági egységében érvényesíthetik legjövédelmözöbben önző érdekeiket, egész erejükkel közrehatnak a vámközösség fentartására. Pedig épen ők tudják legjobban, hogy a magyar állam pénzügyi bukása a mai rendszerben rövid idő múlva kikerülhetetlen. A Rothschild czég azért adóemelés mellett szivesen ad a Tisza-kormánynak kölcsönt mindaddig, míg a 78-diki vámszövetség újabb tízeve meg nem hosszabbítatik. A Rothschild czég 1886 végeig eltartja drága hitellel a Tiszakormányt, de csak azért es csak azon föltétel alatt, hogy a közös vámtérület es közös bank fentartassék. Az osztrák bank vasut es dunai társaság szinten koncedálnak a Tiszakormányának főkigazgatóságot, üzletvezetőséget, de csak azért, hogy a 78-diki vámszövetség fennmaradását papiros engedményeikkel minél inkább biztosíthassák s hogy formális szabadságunkat kartel szerződésekkel minél biztosabban elnyomhassák.

A magyar közlekedési kormányzat a közös vámtérületen a legnyomozatöb függésben áll Ausztriától. Forgalmi politikánkat az osztrák közlekedési s pénzhatalmak döntik el, melyek a Rothschild konzorciummal egyek es egy kegyelt nyomnak, hogy rajtuk lovagolhassanak. A magyar közlekedési miniszter Ausztria üzletigazgatója, ki a bécsi körök parancsait a magyar miniszterelnök es pénzügyminiszter utján veszi.

Hitelezőnk ma, mint Mohács előtt a Fuggerék, kezökben tartják az ország pénzügyi s gazdasági kormányát, várn, kereskedelmi adó es vasuti ügyeink mellett a közgazgatás több ágára, még igazságügyünkre is érezhető nyomást gyakorolnak.

A Rothschild czég s osztrák-magyar erdektársai minden hatalmukat fel fogják használni azon czélra, hogy nemzetünket a Tiszakormány által ismét kapitulációra kényszerítsék s a 78-diki vámszerződés fentartását ránk erőszakolják. Avattott bécsi körökben ma már nyílt titok, hogy Rothschild 1886 végeig még átveszi a magyar renetét. De ha a Tisza kormányának sikerül az államcsinyt elkövetni s a vámszövetségi szerződést 1886 végeig fel nem mondani: azután a magyar állammal kimondatják a csöddöt, melyet legllettékesebb magyar kormányközegek is 3—4 év múlva kikerülhetlennék tartanak.

Ezután se Bécs, se Rothschild nem fogja a magyar alkotmányos bankrotot elhárítani; mert a monarchia gazdasági egysége ekkor már minden esély ellen biztosítva lesz. De 1886 végeig Bécsnek es a Rothschildkonzorciumnak mind en a ronn fenn kell tartaniok Magyarországot fizetés képességét; mert ha a mi pénzügyi bukásunk 1886. decz. 31-dike előtt következnek be: akkor nemcsak a magyar kincstár, hanem a közös vámtérület is csöddöt mondott s nincs Ausztriának hitelezőnkkel együtt anyyi hatalma, mely a magyar nemzetet megakadályozhatná abban, hogy a vámszövetséget fel ne mondja, gazdasági függetlenségét ki ne vívja s a külön vámtérületet fel ne állítsa. Mert a közös vámtérületben egyszer megbukunkunk tökéletesen elég. Többet nem kívánunk belőle.

Hirdetési díj:
Négy hasábol petti sorát 5 kr.
Nagyobb tejedelmű s többzetű
hirdetéseket alkú szerinti a leg-
olcsóbb árért véstemek fel.
Bélyegdíj minden külön beiga-
tásról 20 kr.
„Nyitlár”-ben megjelenő küle-
mény minden petti sora 20 kr.
Hirdetéseket felvételnek a kiadó-
hivatalban, KUTABÍ L. könyv-
nyomdájában, valamint HICHÉK-
KAS H. köv. irodájában is.
Név nélkül vagy bármintetlennél
beküldött hirdetések nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adának.

De ismételjék, az elnyomottak és szegények dala régi és mindenütt jelenvaló. A kereszténység előtti időben találjuk a híres 137-ik zsoltárt, hol a leigázott Izrael bántos gyermekeit paskolja kősziklához, mielőtt idegen földön dalt zengetne. A Pharaó tegi a heberei sok bus dalt zenghetek el. „Baldogok a szegények” szép mondása s a szentírásban a szegények megvigasztalását hirdető gyönyörű példabeszédek. Jézus Krisztus is a szegények nagy költőinek sorába helyezik, még pedig a legelső helyre; ennél szebben s szívhez szólóbban költött nem szólhatott.

Helyi hírek.

A király előtt. Ő felsége a király — Debreczen városnak a katonái béke létszám ügyben kérelmező küldöttségét, ma 10 és 1/2 órák fogadta. Gróf Dégenfeld József főispán rövid beszédet mondva nyújtá át a város kérvényét mit ő felsége annak kijelentésével fogadott el, hogy ha még lehet segíteni a dolgon a város kérelmére teljesíteni fog. Ezen tárgyban számos kérdést intézett ő felsége a küldöttség vezetőihez, majd felmenté a város újabb haladásának a trónig is eljutott jó hírét és azt hogy már régen látta Debreczent. A fogadtatás — mint értesülünk — a legszívélyesebb volt.

A városházánál a hivatalos helyiségekben ismét leendő átalakítás. Így a város-gazdai hivatalos helyisége egyesítették a számviteli hivattal, melynek eddigi szobái elégtelennek bizonyultak be. A közgyűlési hivatal pedig átmegy az arvápártár helyiségbe.

Kegyelet. Garbóczy Sámuel sírmelegére ma 5, azaz öt órát tartott Sz. Nagy Károly urtól, a kiváló énekvezet s orgonistától, kinek mestere s egyszersmind jó kollégája volt, s kit eddig is súlyos betegsége gátolt abban, hogy lerója a nagy hírű énekvezető boldog emléke iránt a kegyelet adóját. Szolgáljon e nemes tett másoknak is buzdító például! — E kegyes adományt ma átettük Boros Sándor urhoz, ki a sírmelegre begyűlt pénzeket szíveségből kezeli.

A tanács. Béer alkaptány egy helybeli kávést 30 forint pénzbírságra ítelt, mert reggel 4 óra utánig voltak üzletben vendégek, kiknek egy része kártyázott is. A kávé fellebbezett az alkaptány végzése ellen, de a tanács megerősítette a határozatot.

A fővárosi épület piacra néző részén, több oszlop, mint erkélytartó akadályozza a közlekedést. Tiszta Kálmán miniszter-előök neje beleegyezett, hogy ez oszlopok onnan erkélyestől együtt eltávolíttassanak. — A munkálat közelebb kereshetülvén.

Gyászjelentés. A legmelyebb fájdalom-érzetével tudatjuk forrón szeretett jó férjem, atyánk apósom Kardos Istvánnak élete 76-ik, boldog házasságának 46-ik évében, folyó évi mártius hó 25-én, esti 10 órákor véglegengülés következtén történt gyászos kimulását. Az elhunytnak földi részei folyó hó 28-án, előbb a csepő-utcai 329-dik számú háznál, majd a nagytemplomban tartandó rövid ima után foguak, a czepléd-utcai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztesságtételre szeretett rokonainkat, barátainkat, ismerőseinket, jóakaróinkat bánatos szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1884. mártius

sági engedélyt, részint azért, hogy magyar fajunk szaporodjék, részint azért, hogy egy lakodalomra szert tegyünk, mert a debreczeni czivis uraimék tudtak annyira becsületet, hogy a járásbíró csak meghitták a lakodalomra.

Özv. Tóth Jánosné asszonyom árva leánya sem lehetett kivétel a többi közül és a czifra bokrétság vövénye be is állított hozzám ékes rigmusokkal meghívó egy pohár bor (vinkó) elköltésére; ott lesz Szöllősy pörgőmester ur is, mondá nagy nyomtatékkal.

El is mentem a lakodalomra. Ettünk, itunk. Volt fonatos, csöröge, sestakerti, quantum satis, bogár szemű leány és menyecske szebbnél szebb.

De ez megint nem tartozik nagytiszteletű urra? Nem ám! Nem is azért mondom; de hát jól esik visszaemlékezni; hát huzta Kis András, azokat a talp alá való jó magyar nótákat.

Egyszer uramfia! a fővelélem vezet egy tisztességes asszonyt. A ki Pánczelné asszonyom ékes természetére még emlékezik Debreczenben, kiből becsületet 4 mondd: négy cziva szakadhatott volna, tudhatja, milyen terjedelemben, olyan volt ő is, mint egy jó kavarított kád, vagy miként három tele búzaszák egy bokorban. Tehát a fővelélem „szolgált” nekem a tisztés matrózával.

Sok jó tánczos kerül ki nagy Debreczen városából, én sem voltam köztük a legutolsó, nem azért voltam Róka Janinak szenvedélyes tanítványa, a „Fehér ló” terme, no meg a „Caszinó” fs bizonyoságot tehet róla, de kétségbe estem a fölött, hogy mit csinálók most én Szombatiné asszonyommal, a híres buza kofával, kinnél csak pénzes zsákja lehetett még terjedelmesebb? Isten neki gondolám, ha Budavárát megostromoltuk, nem halok belé egy tánczba sem, — ha mindjárt

26-án. Özv. Kardos Istvánné, szül. Gyulay Zsuzsanna; Kardos Emilia, és férje Budy Kálmán; Kardos Róza, Kardos Albert, Kardos Eszti, számos rokonok nevében is.

Köszönetnyilvánítás. Az „István” gőzmalomtársulat tekintetes igazgatósága által, a folyó évi március hó 23-án tartott közgyűlés határozata alapján a debreczeni könyvnyomdások segélyező-egylet részére 10 f. o. é. volt kegyes kezemhez juttatni, mely kegyes adományért ugy az „István” gőzmalom-társulat tek. közgyűlése, mint a tek. igazgatóság fogadja a fentnevezett segélyező-egylet nevében leghálásabb köszönetemet. Debreczen, 1884. márcz. 27-én Fricz József egyt. elnök.

A jegygyűri. Ez a czime annak a kedves magán jeletnek, melyet Ditróin é asszony szombaton előfog adni jutalomjátéka alkalmából. A kiváló műveléssel kecsegtető estre felhívjuk a közönség figyelmét.

Hány lába van a tyuknak? Egyik helybeli iskolában a tanfelügyelő kérdési a meztelős fiút „Hány lába van a tyuknak?” A fiú néz a nagyságos urra erősen, gondolkodik mélyen, de nem jut szóhoz, a tanító kiakarván segíteni, a táblára tesz két húzást, mit a gyermek megpillantván mohó örömmel recsitálja: „A tyuknak 11 (tizenny) lába van!”

Részvétellel közöljük a következő családi gyászjelentést: Melyen megszorodott szívvel jelentjük, az edes jó apának, vőnek, sógorának és nagyapának, néhai id. Varga Lajosnak, f. hó 27-én hajnalban, életének 57-ik évében elgyengülésben történt csendes kimulását. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 28-án d. u. 2 órák foguak a bárány-utcai 2253. számú háztól a rom. cath. egyház szertartása szerint a czepléd-utcai temetőben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztesságtételre a boldogultnak rokonait, barátait és ösmerőseit bánatos szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1884. mártius 27-én, gyermekei: Varga Lajos nevével: V. József, Nemény József mint anyós. Béke lengjen az elhunyt derek férfiu porai felett!

Halálozás. Dézsi István polgártársunk, tegnap este elhunyt. Temetése pénteken d. u. lesz Csokonai-utcai háztól. Béke poraira!

Még egy orvosi szakvélemény.

Nem rég egy szakvott véleményt közölünk Brandt R. gyógyszerész ur svájci lapdacsairól s ma ismét alkalmunk van egy tekintélyes orvosi közlöny véleményére hivatkozunk. A „B Pester Medicinsch-chirurgische Presse” 17-ik évfolyamának 13-ik számában 1881. a többek közt ezt írja: „Mindenek után, ha rövid szavakban összegezzük a svájci labdacsookról előadott véleményünket, az oda utal, hogy a szereknek mind megválasztása, mind összetétele egyáltalában igen czelszerű — rationelle. — Alapos kifogást találni e vélemény ellen igen bajos volna, legalább tudományos szempontból nem lehet. A nevezett labdacsook használati körének tudományos kijelölése a kortán határain belül, az elmondottakból mintegy magától kiválglik, ugy, hogy a szokásos elősorolása minden lehető kóros állapotoknak, melyek e szerrel megszüntethetők, teljesen fölöslegesnek mutatkozik. Mjnden oly kóros állapotok, melyek az itt tekintetbe veendő szernek t. i. a belnek élénkítése által, kedvezően befolyásolható, — ugy szintén az olyanok, melyekre névve egyenesen áll ez eset (mint magának a belnek számos megbetegedése, ezek között különösen a pangó széklet, a makacs székrekedés, melyekkel legtöbnyire együtt járnak: béltágulás s aranyeres bántalmak stb.) — és végre olyanok, melyeknél a belnek működése élénkítésének hatása közvetet, a körülmények szerint elhárítható (mint torlódásunknál, tultengésnél a hasszerveknek s nevezetesen a májnak; vértolulások

Szombatiné asszonyommal kell is azt ellejtenem.

A cigány huzza s egyszer rágyujtott czifrára.

Körül karolom — de csak félig értem el — tánczosnómet... nincs az a pattogatott tengeri, mely a szitáló pompasabbban ugráljon ki, nincs is az a Prielle Kornélie — már pedig ő pompás kis szilid tánczosnó volt — aki jobban, tűzesebben, pattogóban járta volna, mint Szombatiné, asszonyom. A cigány megújrázta, ötször hatszor, és én soha könnyebb tánczosnót nem forgattam, — mint Szombatiné asszonyomat, ráadásul még az a csúfság is ért, hogy mellette én döltem ki a hámból. Tessék aztán mondani, hogy a kóvér asszonyi állapot tud tánczolni.

25 év múlva jutott eszembe elbeszélmem ez eseményt, azon megjegyzéssel, — hogy Szombatiné asszonyom, — miután oly kedvére kitanáczolta magát az ifjú járásbíróval — másnap egy szekeér csós tengerit küldött prezentbe a tánczért.

Elbeszélmem pedig ezt nagytiszteletű urnak, hogy ha netalán halotti emlékbeszédet találna tartani Szombatiné asszonyom fölött, ez epizódott a haláltáncz festésének keretébe némi színezéséknél beillesztesse.

Szombatiné asszonyom szelleme nem hargagszik meg a jó megemlékezésért.

De mortuus aut bene, aut nihil. En pedig Szombatiné asszonyomnak három mázsányi súlyból egy dekányt sem akarom levonni, csak az igazat fecsegem halvány rajzomban.

Kárpáti

a mellre, fejre, stb.) kepezik a gyógytani obojectumok korbát, a melyek ellen tisztító s hashajtó szerek észszerűen alkalmazhatók. A svájci labdacsook dobozonkint 70 kron kaphatók a gyógyszerárakban.

Hazánk s a külföld.

Helyi Ignác országgyűlési képviselő Aradról érdekes emléket hozott magával. — Kondorosi aradi építőmester ugyanis egy ház leboátása alkalmával a kémény mellett megtalálta Kossuth Lajos s az aradi vértanúk apró régi arczképeit s ezt az ereklyét tegnapelőtt átadta Helyinek, ki azt Kossuth Lajoshoz fogja juttatni.

Aldó titka. A párisi esküdtek halálra ítélték a napokban egy embert, a kire tejelesen rá van ugyan bizonyítva, hogy kettős gyilkosságot követett el Ducros ügyvéd és neje, de a kinek nevé s nemzetségét teljes homály fedi. A gyilkosság indoka szintén ismeretlen; a gyilkos mitem vihetett el gazdag áldozatának a vagyonából, mert nyomban a véres tett elkövetése után letartoztaták. Campinak nevezte magát, kijelentvén, hogy családai tekintetéből nem fogja bevallani igazi nevét. Tetteinek indokait is elhallgatta. Az esküdtszék előtt igen kihívóan viselte magát. „Ha az állam gyilkol, miért ne tehetném én is.” Ily körülmények közt csak természetesen kell tartanunk a jury halálítéletét, ambar a védője, Laguerre képviselő oly fogással élt, a melynek szenzációs hatása volt a hallgatóságra. Kijelenté, hogy ismeri védeczennek titkát; becsületszavára mondá, hogy Campi a tett elkövetésének reggeléig becsületes ember volt, jó családból származik, az anyja kijelenté a védő előtt, hogy ha saját neve alatt ítélik halálra fiát, másik gyermeke, a ki katonatiszti rangot visel, főbe fogja löni magát. Ily körülmények közt, mondá Laguerre, hivatásával járó kötelessége elhallgatni a gyilkos nevé s tettenek családi viszonyokkal összefüggő indokát. Csak a köztársaság előkével fogja kéri. A reudörsg 40.000 példányban küldte szét Campi fényképét, a nélkül, hogy kitének nyomára jöhetett volna. S ha Grévy nem kegyelmez meg az elítéltnak, egy névtelen fejlet fog elmetzeni a guillotine.

Hét napig tetszalott. Bécsben tegnapelőtt az osztrók földhiteletintézet egy tisztviselőjét, Darilovics Jánost halva találták a lakásán. A haláleset nem keltett volna feltűnést, mert Darilovics már régóta betegeskedett; de találtak a lakásán egy iratokat, amelyben elmondja, hogy halála esetén figyelmeztessék az orvosait, mert 23 évvel ezelőtt szintén tüdővérszében szenvedett, és akkor hét napon át tetszalott volt. A holtestet orvosilag megvizsgálták és constatálták, hogy a halál oka tüdővérség volt.

Vegyes hírek. Földrengés volt Diakováron, mely mintegy 10 másodpercig tartott. Az épületek sok sérülést szenvedtek. — Idégek kézre került ismét két birtok. Szirmai József zempléni megyei birtokát Weinberger Sámuel, Bajka József birtokát Löwy Ignác vette meg. — A „Szamoss” cz. szatmári lap szerkesztését Kótal Lajos néptanító vette át. — A Tiszta s a szegednél erősen árad.

Muzsák.

A Teleki pályázaton különösen jól választott tárgyaival és simán, élénken folyó dialógjaival társai közül kitűnt „Tavas és ősz” című vigjáték szerzője, mint értesülünk, Rakodczay Pál.

A földadó kataszter rövid és népies ismertetése. Irta Szalay Pál m. kir. kataszter felügyelő. Szerző tulajdonja. Ára 20 kr. Megjelen s hozzájuk beküldetett. Ez a kis munkunk minden gazdát érdekelhet most. Előadja világos nyelven a földadó-kataszter keletkezését, hivatását és a mi különösen gyakorlati kérdés, az egyéni reklamáció fontosságát és hogy miképen kell ezen felszólalási jogokat élni. S mivel az egyéni reklamáció éppen most fog megindulni, tanulságos lehet minden birtokosra az ezen kis füzetben foglalt utbagazítás.

Közgazdaság.

Husarak: megállapítva s bejelentve 1884. mártius 26-tól április 2-ig 48 kr. Magyar Gábornál czepléd-utca 55 sz. a., dedó-utca 125 szám alatt Gyarmati Istvánnál, mester-utca 1442. sz. a., varga-utca 2238 sz. alatt, Balogh Jánosnál mester-utca 1113 sz. alatt, Katona Lajosnál rózsater 10 sz. alatt. — Nagy Mihálynál p.-fia-utca 970 sz. alatt s végre Szentessi Jánosnál sz.-anna-utca 1667 sz. alatt. — Minden föbbie bejelentett mézár-székekben pedig 50 kr. — J e g y z e t: Magyar Gábor három szekében egy kiló husnyomaték nélkül a közönség részére 8 krral, — a cs. kir. katonai kórház részére pedig 10 krral drágább.

Tudósítás. Az 1884-ik évi március hó 25-én megtartott hetivásárról:

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Rows include: 1 méter-mázsa Buza 8.80 8.40 8.00, 1 " " kétszeres 7.60 7.50 7.40, 1 " " roz 7.30 7.28 7.10, 1 " " árpa 7.30 7.20 7.10, 1 " " zab 7.30 7.20 7.10, 1 " " tengeri 6.50 6.40 6.30, 1 zsák burgonya 1.20, 1 m.-mázsa szalonna 48.00 47.00 46.90, 1 " " háj 52.00 51.00 50.00

Sortés vásár. K ó b á n y a, márcz. 25. Az üzlet csöndes — Magyar urasági, öreg nehéz 52.—, fiatal nehéz 54.—, 54.50. forint közép 53.—, 54.—, könnyű 52.—, 53. Szédet nehéz 52.50,—, 53. közép 52.—, 52.50, könnyű 52.—, 53.— Romániai bakonyi, ne-

héz 54—54.50 átmeneti, közép 53.—, bakonyi könnyű 52.—, átmeneti, eredeti nehéz —, átmeneti közép —, átmeneti szerbiai nehéz —, 54.—, átmeneti közép 53.—, átmeneti könnyű 52.—, 53 átmeneti, — hízó 1 1/2 éves élőszulban 40° levonással —, 2 éves —, Két éves —, öreg —. Az árak hízalt sertéseknél páronként értendők. Romániai és szerbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek adattak el a vevőnek, páronként 3 arany van fejében megtéríttek.

Törvényesék.

Az eszaki vasuti szerencsétlenség ügyében hozott vádhatározatot tárgyalta ma a kir. ítéltábla III. ik 1. üntetétanácsa. A vádhatározatot Koch József felügyelőn kívül, a többi vádlottak, fellebbezték.

A Schenk-pör. Schenk Károly kegyelmi kérvényt adott be az igazságügyminiszternél védeczen nevében. — Mig Schenk Hugo szakadatlanul öngyilkosságon törí fejét, Schlosserek pedig vesztéként dühöng czéljában.

A közönség köréből.*

F. szerk. ur! Keves idő múlva a Debreczen-nánási vasut át lesz adva a forgalomnak. Nem leszünk kénytelenek ezután az őszi időkben H-Böszörménybe csónakázni, mehetünk komótosan, vigán, — nem kell félni a vendég marasztaló sáttól, mely nem egyszer érezteté vendégszeretetét az utasokkal.

Csak egy körülmény aggaszt, egytől félünk, rettegünk, — attól a mi más vasutaknál is megvan: a gorbomba kondoktoroktól.

Ez a népség miutha az egyenruhával egyuttal a legbrutálisabb gorbombaságba is felöltözött volna, ugy bánik az utazókkal, mintha azok az ő kegyes kegyelméből utaznának s mintha az ur Isten ő-rté teremtette volna a publikumot — S mi teszi ezt?! Azt hiszem, nem kell magyarázni.

A hon atyái megcsináltak a qualificationis törvényt minden néven nevezendő hivatalra, sőt a mint hallik, még a Kozarek utódjai is csak diplomatikus ember lehet s mégis ezektől a jámbor vasuti kalauzoktól megfedkeztek. Ezeknek nem kell képesítés ezek ha valahol annyi népszertésre tennének szert, hogy képviselőnek megválasztanak, — még miniszterek is lehetnének. — A vasuti kalauz állásra felvesznek minden embert, kivált ha nem magyar s utasítás adják neki a gorbombaságot. Most már állami vasutaink vannak, lássuk mi lesz?

Tudok reá esetet, midőn egy iskolákat végzett intelligens egyén kényszerűl helyzetben folyamodott a vezér igazgatóhoz J. J. urhoz egy megüresedett III-ald rangu vasuti kalauz állásért, kérénye vissza jött kitűnő biznyolatlalval egyutt, melyen ez volt hátrátova.

„Kérelme nem teljesíthető turesedés hiányában.” — S ugyanezen állásra egy magyarul sem tudó tót zatyafi lett kinevezve, kit aztán szemenszedett gorbombaságra! magam is ismertem, a menyjében a P-ladányi állomáson reá névze csattanósan mutattam be magamat neki.

Ilyen dolgok kikerülése végett becses figyelmébe ajánljuk a Debreczen-nánási vasut igazgatójának, hogy legalább ez uj szűltő vasuthoz magyar ajku s műveltebb fajtájú egyneket alkalmazzon, hogy az a művel „nimet” ne hurcolja szét a magyar gorbombaságot. Debreczen, márcz. 24.

Tisztelettel N. N.

T. szerk. ur! A több nap óta folyó esőséke már is kisfajta uszodát csinált az „Arany Bika”-szálló előtti aszfalt járdából. Nehány forintba kerülne egy kis csatorna, a mit az eső-fogó cső alá alkalmaznának, hogy ez a botrány véget érjen. Most kérünk orvoslást, mielőtt városi hatóságunkat végkép elfoglalják a... választások! Debreczen, 1884. márcz. 23. Tisztelettel egy s étáló.

*Ezen rovatért, melyben közérdekű felszólalások díjtalanul közöltenek, a szerkesztő csak is a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget.

Szerkesztői posta.

Adrienne. Köszönjük — megteszük — közöljük! Konstitrinápolny. Legyen óhajátusa szerint! Valóban fölemeli lapunk színvonalát e nagybécsi közleményekkel! N. Erzsike k. a-nak Helyben. Köszönettel vettük. N-Zárkány. Vettük az uj küldeményt s ezt is felhasználjuk, bár csak későbbben.

Felelős szerkesztő: GASPÁR IMRE. Kiadó KUTASI IMRE.

Hal-estély.

Holnap pénteken Vilmos Lajos sörcsarnokában Magyarai testvérek zenetársulata közreműködése mellett hal-estély tartatik. Tisztelettel, Vilmos Lajos.

MATTONI-FÉLÉ GIÉSSHÜBLER legújabb örvényes SAVANYU-KÜT legjobb asztali- és üdítő ital, kitűnő hatásának bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurtnál. Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

